కర్ణోపదేశం

1

కౌరవ సభలో శ్రీకృష్ణుని రాయబారం బూడిదలో పోసిన పన్నీరయింది. అయినా అతని ముఖంలో చిరునవ్వులాగే రెల్లుపూరేకలా తళతళ లాడింది. తిరిగి మరలిపోతూంటే ధృతరాష్ట్రాది కౌరవ్యులంతా సగౌరవంగా అతని వెంటవెంటనే నడిచివెళ్ళారు. వాసుదేవుడు వారందరిని మరలి పోవలసినదని ప్రార్థించాడు. వారొకరొకరే తిరుగు ముఖం పట్టారు.

అంతలో శ్రీకృష్ణుడు కర్ణునివైపు చూచాడు :

"నన్నింకా కొంతదూరం సాగనంపిన పిమ్మట తిరిగి వెళ్ళిపోదువు గానిలే!"

అని కొంచెం వ్యంగ్య ధోరణిలో తన వెంట రావలసిందని ఆహ్వానించాడు. కర్ణుడు మరి నాలుగడుగు లతనితో నడిచి రథందాకా వెళ్ళాడు.

వాసుదేవుడెంతో గౌరవంతో కర్ణునికి తన కుడిచేయి అందిచ్చాడు. అతన్ని తన సరసనే రథంమీద కూర్చోబెట్టుకున్నాడు.

సాత్యకి ఆ ధోరణి గ్రహించి మరి ఒక రథం అధిరోహించి వారికి కొంచెం దూరంగా తన రథం నడిపించాడు. శ్రీకృష్ణ కర్ణు లెక్కిన రథం నెమ్మది నెమ్మదిగా హస్తినాపుర రాజవీథులు దాటిపోయింది.

హస్తినాపుర పౌరులా రథంవైపు చూచి తలకొక విధంగా మాట్లాడుకున్నారు.

"శ్రీకృష్ణుడంతటివాడు స్వయంగా సంధి చేయడానికని విచ్చేసినా లక్ష్యపెట్టక కౌరవు లాయన మాటలు పెడచెవిని పెట్టారే! వీరి మూలంగా ఇంకా ఎంత జనక్షయం కాగలదోగదా! అహా! ఇలాంటివాళ్ళెక్కడైనా ఉన్నారా?"

ఆ విధమైన ప్రసంగా లప్రయత్నంగా పౌరజానపద సమూహాలలో నుండి వెలువడి గుసగుసలుగా, రొదగా నాలుగువైపులా వ్యాపించాయి. క్రమంగా శ్రీకృష్ణ కర్ణు లెక్కిన రథం హస్తినాపురం పొలిమేర దాటి దూరంగా వెళ్ళిపోయింది.

శ్రీకృష్ణుడంతవరకూ కర్ణునితో ఇష్టాగోష్ఠి ప్రసంగం సాగిస్తూనే ఉన్నాడు. ఆ ప్రసంగం చల్లచల్లగా తా నుద్దేశించిన విషయానికి తీసుకు వచ్చాడు:

"కర్ణా! నీవు ధర్మవేత్తవు. పెద్దలమాటలంటే అత్యంత గౌరవం కలవాడవు!"

అని కర్ణునివైపు చూచి ఒక చిరునవ్వు నవ్వాడు. కర్ణునికి శ్రీకృష్ణు డీవిధంగా ప్రసంగం మార్చివేయడానికి కారణమేమో తెలియలేదు. అలాగే జిజ్ఞాసాదృష్టితో అతని మాటలు విన్నాడు.

శ్రీకృష్ణుడు నెమ్మదిగా కథలోకి దిగాడు :

"నీవు మంత్రబలంవల్ల మార్తాండునికీ, కుంతీదేవికీ జన్మించిన కుమారుడవు. అందుచేత పాండురాజు జ్యేష్ఠపుత్రుడవు! ఇది ధర్మానుమత మైన విషయం.

"నే నీ విషయం ఇంకా పాండవుల కెవరికీ తెలియజెయ్యలేదు. వా రీ సంగతి గ్రహించిన ఉత్తర క్షణంలో నీ పాదాలకు సాగిల పడ గలరు. పుత్రమిత్రబంధుపరివార సహితంగా నీకు పట్టాభిషేకంచేసి నీ అడుగులకు మడుగు లొగ్గుతూ ఉండగలరు."

ఆ ప్రసంగం విని కర్ణు డాశ్చర్య సముద్రంలో మునిగిపోయాడు. మళ్ళీ వాసుదేవుడు కర్ణుని చెవికి కొంచెం దగ్గరిగా జరిగి తన కర్ణోపదేశం ఉపక్రమించాడు.

"స్వయంగా నా హస్తాలతో నేను నీకు పట్టాభిషేకం చేస్తాను. సాక్షాత్తు యుధిష్ఠిరుడే యువరాజై నీ రథం మీద నిలబడి సవినయంగా నీకు వింజామరలు వీచుతూండగలడు. మేమంతా నీ వెనక వెనకనే అనుసరించి రాగలము. ఇంతటి మహామహేంద్ర వైభవం అనుభవించే అదృష్టం నీకు పట్టనున్నది! కొంచెం నిదానించి ఆలోచించుకో!"

అది విని కర్ణు డొక్క చిరునవ్వు నవ్వాడు:

"కృష్ణా! నీవు చెప్పిన నా జన్మవృత్తాంతం నేనింతకు పూర్వం కొంచెం చూచాయగా వినకపోలేదు.

"కుంతీదేవి నన్ను కన్న కనికరమైనా లేకుండా నదిలో విడిచివేసి వెళ్ళిపోయింది. సూతుని భార్య రాధాదేవి నన్ను కన్నకొడుకుకన్నా ఎక్కువ ఆప్యాయతతో పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసింది. ఇంతవరకూ ఆమె నన్ను తన కడుపున పుట్టిన కుమారునికన్నా ఎక్కువ ప్రేముడితో పెంచింది. ఇటువంటి సమయంలో నన్నావిధంగా పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసిన నా తల్లిదండ్రుల ఆశలన్నీ అడియాసలుచేసి ఈ వేళ ఈ విధంగా పాండవులతో చేరిపోవడం ధర్మమేనా? నేను ధర్మవేత్తనని నీవే అన్నావు. నీవు చెప్పినది ధర్మ సమ్మతమేనా?"

శ్రీకృష్ణు డతని మాటలు విని మొట్టమొదట కొంచెం ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ పైన కర్ణునిపై అతనికి గల ఆదరాభిమానా లినుమడించాయి. తిరిగీ అతనికి బాగా దగ్గరగా జరిగి నెమ్మదిగా చెవిలో ఊదాడు.

"నేను చెప్పేది కొంచెం జాగ్రత్తగా మననం చెయ్యి. తొందర పడకు. నీకు మహాసామ్రాజ్యాభిషేక గౌరవమే కాక మరి ఒక అదృష్టం కూడా కలిసివస్తుంది. ద్రౌపదీదేవి కూడా నిన్నొక ఆరవభర్తగా స్వీకరించ గలదు! తెలిసిందా! నా మాట విను. జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకో!"

అలా ఎంతో ఆప్యాయంగా కర్ణుని దగ్గరగా జరిగి అతి రహస్యంగా చెవిలో ఉపదేశం చేసినా కర్ణుని ముఖం ఎక్కడా చెక్కు చెదర

లేదు. శ్రీకృష్ణు డతని గాంభీర్యము, గుండెనిబ్బరము, ఔదార్యము గమనించి లోలోపల ఎంతో మెచ్చుకున్నాడు. ఇటువంటి మహావీరుడు, ధీరుడు, ఉదారుడు, ధార్మికుడు పాండవుల పక్షాన నిలిచి పోరాడితే దిగ్విజయం కరతలామలకం కాగలదని ఉవ్విళ్ళూరిపోయాడు.

కాని ద్రౌపదీదేవి విషయం ఎత్తగానే కర్ణునికి కలిగిన ఆశ్చర్యానికిక అంతులేదు. శ్రీకృష్ణు డీవిధంగా స్వతంత్రించి ద్రౌపదీదేవి విషయం ప్రసంగించడానికి ఆధారం ఏమా అని అతడెంతో మథనపడ్డాడు. ఎంతసేపటికీ అతనికేమీ అవగాహన కాలేదు. మాయావి వాసుదేవు డెంతటికైనా తగినవాడే అనుకొన్నాడు. కాని ఆ భావమేమీ పైకి వెల్లడి కానీయలేదు.

2

అంతలో శ్రీకృష్ణుడు అతన్ని మళ్ళీ హెచ్చరించాడు:

"కర్ణా! నేను చెప్పినది జాగ్రత్తగా మననం చేసుకో! నీ హితం కోరి చెబుతున్నాను సుమా!" అని నిశితంగా కర్ణుని విశాల నేత్రాలవైపు చూచాడు. కర్ణు డలాగే నిర్లిప్త దృష్టితో శ్రీకృష్ణునికి సమాధానంఇచ్చాడు:

"నేను సూతకులంలో జన్మించినవాడనని తెలిసినా దుర్యోధన చక్రవర్తి నన్నీసడించి కించపరచలేదు. తన కుమారులకన్నా, తమ్ముల కన్నా నన్నెన్నో మడుగు లెక్కువగా గౌరవించాడు. పైగా నన్నంగ రాజ్యాధిపతిగా అభిషేకించాడు. ఇంతేకాదు. ఇప్పటికైనా నేనే అర్జునుణ్ణి జయించగలనని నామీద కొండంత ఆశ పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు. సరీగా ఇలాంటి యుద్ధ ప్రారంభ సమయంలో అతన్ని విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోవడం న్యాయ్యమేనా? నీవే చెప్పు!"

అతని వాగ్ధాటి విని వాసుదేవుడు నిరుత్తరుడైనాడు. ఆ విధంగా సమాధానం చెప్పిన అతని నిక పాండవులతో చేరవలసిందని ఏ విధంగా ప్రోత్సహించగలడు?

తిరిగీ-కర్ణుని ధీరగంభీరవాణి శ్రీకృష్ణుని శ్రుతికుహరంలో మారుమోగింది.

"నేనూ, అర్జునుడూ ఒకరొకరితో పోరాడక తప్పదు. మా యిద్దరి యుద్ధము విధి విహితము. మేమిద్దరము ఒకరొకరి కెదురుగా నిలిచి పోరాడ

గలమని పృథివిలోగల జనానీకం అంతా ఎదురు తెన్నులు చూస్తున్నారు. ఇలాంటి విషమ సమయంలో నేను పాండవులతో చేరిపోతే వారంతా విరగబడి నవ్వరా! నేను పాండవులతో చేరిన పక్షంలో అది అర్జునునికే అపకీర్తి! ఇక నా మాట వేరే చెప్పాలా?"

అతని ధీర చిత్తవృత్తి చవిచూచిన శ్రీకృష్ణుడు తిరిగి ఏదో చెప్ప బోయాడు.

అంతలోనే కర్ణుడందుకొన్నాడు:

"నేను తన కన్నగారినని తెలిస్తే ధర్మరాజిక ఏ మొహం పెట్టుకొని రాజ్యభారం వహిస్తాడు? కాని ధర్మమూర్తి అయిన ఆ ధర్మాత్ముడే పృథివీరాజ్యభారం వహించగల సమర్థుడు. సర్వులకూ అదే శ్రేయస్కరం!"

కర్ణు డీవిధంగా నిర్లిప్తంగా, నిష్కర్షగా ప్రసంగించగలడని కృష్ణు డూహించలేదు. "చివరకి ధర్మరాజే జయించగలడని కర్ణుడే అంగీకరిస్తున్నాడే! ఇదేమి టీ విచిత్రం!"

అని అలాగే విస్తుపోయి కర్ణునివైపు చూచాడు. కుంతీపుత్రు డంతటితో తన ప్రసంగం ముగించలేదు :

"శ్రీకృష్ణా! నేనింకొక ముఖ్య విషయం నీ కెరిగిస్తున్నాను. నా కీ సంగతి తెలియదని భావిస్తున్నావేమో! అది సరికాదు. నాకన్నీ తెలుసు. ఈ మహాయుద్ధ యజ్ఞంలో ధర్మరాజు కౌరవ పశుసంహారం చెయ్యబోతున్నాడు. దానికి నీ వుపద్రష్టవు. ధర్మపుత్రుని సహోదరులంతా ఋత్విక్కులు. ఇది అవశ్యము జరగబోయే విధినిర్ణయం! ఇదంతా నాకు తెలియకపోలేదు.

"ఆ యుద్ధ యజ్ఞంలో పవిత్రమైన కురుక్షేత్రంలో మడిసిన మావంటి వారంతా అవలీలగా పుణ్యలోకాలకు చేరుకోగలరు! ఇదిఅంతా నా కింతకు ముందే తెలుసు! అందుకనే నీమాట చెవిని పెట్టదలుచుకోలేదు. అంతే!"

అత డావిధంగా నిష్కర్షగా మాట్లాడిన తరువాత శ్రీకృష్ణు డిక ఏమనగలడు? అందుచే నెమ్మదిగా బుజ్జగిస్తూ బతిమాలుకొన్నాడు:

"నాయనా! కర్ణా! ఎంత చెప్పినా నీవు నా మాట వినకుండా ఉన్నావుగదా! చివరి కిదంతా నీకొక మహాసంతాప కారణంగా పరిణమించ గలదుసుమా! అర్జునునిపై పట్టరాని రోషంతో నీ వీవిధంగా వెనక ముందులు చూచుకోకుండా మాట్లాడుతున్నావు! నీ వతనితో యుద్ధంచేసిన పక్షంలో పరాజయమో, మృత్యువో సంప్రాప్తించి తీరుతుంది. అంతే! నేను

రథసారథియై ఉండగా అర్జునుణ్ణి జయించడం నీతరమా? ఏమైనా చిట్ట చివరికి పాండవ విజయం తథ్యం!

"సరే, దానికేమిగాని, ఇక ఏడెనిమిది రోజులలో అమావాస్య రానున్నది. అప్పటికి కౌరవులనందరినీ యుద్ధసన్నద్ధులు కావలసిందని హెచ్చరించ వలసింది!"

అయినా కర్ణుడు చలించలేదు.

"వాసుదేవా! నా కింతకుపూర్వమే కొన్ని అపశకునాలు కనిపించాయి. అవి చూడగానే యుద్ధం తప్పదనీ, దానిలో కౌరవపరాజయం తప్పదనీ నిశ్చయించాను.

"ఇంతకీ దీనికంతటికి నేను, దుర్యోధనుడు, శకుని కారణభూతులం గదా! ఇలాంటివాణ్ణి నేనెలా పాండవులతో చేరగలను! నీ విక నాకేమీ చెప్పవద్దు! నేనిక నీ మాట వినేదిలేదు."

అని కర్ణుడు శ్రీకృష్ణుని సగౌరవంగా కౌగలించుకొని అతని దగ్గర సెలవుతీసుకొన్నాడు. 'ఈ యుద్ధసముద్రం ఈది బయటపడిన తరవాతనో, పరలోకంలోనో నీ పునర్దర్శనం!' అని తన రథం ఎక్కి హస్తినాపురానికి మరలిపోయాడు.

3

ఆ మరునాడు కర్ణుడు తెల్లవారుజామునే లేచి భాగీరథీ నదీతీరానికి వెళ్ళి స్నాన సంధ్యాదులు నిర్వర్తించుకొని మహామంత్ర జపం చేసుకొంటూ నిశ్చలధ్యాన ముద్రలో మునిగిపోయాడు.

కృష్ణుడు తిరిగివెళ్ళిపోయినప్పటినించీ పాండవులపై కర్ణుని క్రోధావేశ రోషాలు తలుచుకొని కుంతీదేవి లోలోపల కుమిలిపోతూనే ఉంది. అతడు కేవలం పాండవ సంహారం కోసమే యుద్ధోత్సాహంతో ఉవ్రూతలూగుతున్నాడని కూడా ఆమె ఎరుగును కనక నెమ్మదిగా అతనిని వెతుక్కుంటూ అక్కడికి వచ్చింది. ఆనాడు కర్ణునికి జన్మవృత్తాంతం వెల్లడించి నెమ్మదిగాపాండవపక్షంవైపు తిప్పివేసుకోవాలని నిశ్చయించింది. అతనిజపం ముగిసేవరకూ అలాగేఅతనికి వెనకగా నిలబడి జపావసానకాలం నిరీక్షించింది.

కొంతసేపటికి కర్ణుడు తన జపం చాలించి లేచి నిలుచున్నాడు. వెంటనే కుంతీదేవి అతని కెదురుగావచ్చి నిలబడింది.

చూచీ చూడగానే కర్ణుడామెకు సాష్టాంగ నమస్కారం చేశాడు. సాష్టాంగ నమస్కారం చేసినవారందరూ తమ కులగోత్రాలు, తల్లిదండ్రుల నామధేయాలూ పేర్కొనడం ఒక అనూచాన సంప్రదాయం.

కర్ణుడు కృష్ణుని నోట తన తలి దండ్రుల విషయం విన్నాడు. అయినా కుంతీదేవికి సాష్టాంగ నమస్కారంచేసే సమయంలో పెంచిన తల్లిదండ్రులైన రాధాసూతుల నామధేయాలే పేర్కొన్నాడు గాని కుంతీదేవి పేరైనా స్మరించలేదు. అది కుంతీదేవి గుండెలో పొడిచింది.

ఆమె గద్గద స్వరంతో నెమ్మది నెమ్మదిగా ఆ జన్మరహస్యం అంతా అతనితో చెప్పివేసింది.

"నాయనా! నీకు రాధ కొడుకనే అప్రతిష్ఠ ఈనాటి నించి తొలగిపోతుంది! ధార్తరాష్ట్రిదులకు, ధర్మరాజాదులకు తగిన ప్రభుత్వం నెరపవలసిన వీరమూర్తి విక నీవే నాయనా! నీ వీ విధంగా నేను చెప్పినట్టు ప్రవర్తిస్తే నా హృదయాని కూరట కలుగుతుంది. ఇది నీకు, నీ సోదరులకు, నాకు శుభదాయకమైన రహస్య విషయం. నా మాట తీసివెయ్యకు నాయనా!"

ఆపైన కుంతీదేవి కంఠం గద్గదికతో స్తంభించిపోయింది. తర్వాత ఆమె అక్కడే ఆ ఇసుక తిన్నెలో అలాగే చదికిల బడిపోయింది.

ఆమె దైన్యావస్థ తిలకించగానే కర్ణుని హృదయం తరుక్కుపోయింది. నిశ్చల భాగీరథీనదీజలాలలో ప్రతిఫలించిన సప్తర్షి నక్షత్రాల ప్రతిబింబాలు నిశ్చలంగా వారి వైఖరి పరిశీలించాయి. దూరదూరంగా కీచురాళ్ళ మోత గంభీరంగా మారుమోగింది.

కర్ణు డుసూరుమని ఒక్క వేడి నిట్టూర్పు విడిచి పెట్టాడు:

"అమ్మా! జన్మించిన క్షణంలో నేను నీకు క్షత్రజాతి సముచితమైన సంస్కారాలకు తగిన కుమారుడుగా భాసించలేదు! అనా డా విధంగా నన్ను నట్టేట విడిచివేశావే! ఇక ఈనాడు నీ యెడల నా పుత్ర ధర్మం నిర్వర్తించవలసిందని ప్రార్థిస్తున్నావా? ఇదెక్కడి ధర్మం తల్లీ!"

కుంతీదేవి తిరిగీ ఎంతో దీనంగా అతని వైపు చూచింది. మళ్ళీ కర్ణుడు సవినయంగా విన్నవించుకొన్నాడు:

"అర్జునుడు మహావీరుడని విశ్వ విఖ్యాతుడైనాడు. ఈనాడు నేను కుంతీదేవి కుమారుడనని అతని పంచన జేరితే అతనికి జడిసిపోయానని నన్నందరూ గేలి చెయ్యరా?

"కౌరవుల అన్నం తిని పెరిగి పెద్దవాడనైన నేను నీ నాడు వారిని విడిచి వెళ్ళిపోవడం ధర్మమేనా?"

అంతలో కర్ణుని కేమి స్ఫురించిందో! అతని ముఖంలో బొమముడి మూడు ముళ్ళు పడింది:

"అమ్మా! నీవెన్ని చెప్పినాసరే దుర్యోధన చక్రవర్తి సరసన నిల బడి నేను నీ కుమారు లందరితోను పోరాడి తీరవలెననే నిశ్చయించు కొన్నాను. ఈ నిశ్చయాని కిక తిరుగులేదు! అంతే."

అని భాగీరథి నదిపై పవలోకించి కర్ణుడేదో ఆలోచించాడు. ఎంతో మథన పడ్డాడు. అంతలోనే అతని హృదయం కొంచెం ద్రవించింది:

"అమ్మా! నీవింత శ్రమపడి న న్నీ విషయం అభ్యర్థించడాని కిక్క డికి వచ్చేశావు. కనుక అర్జునుడు తక్క ఇంక ఇతర పాండవు లెవరు నా చేత చిక్కినా వారి నందరినీ సంహరించకుండా విడిచివేస్తాను. సవ్యసాచి పేరెత్తితే నాలో క్రోధాగ్ని జ్వాల రాజుకుంటూంది. నా చేతికి చిక్కితే నే నతణ్ణి సంహరించి తీరవలసిందే!

"ఒకవేళ అతడే నన్ను సంహరించినా అది నాకెంతో విఖ్యాతి కారణమే! ఈ రెంటిలో ఏదో ఒకటి అవశ్యము జరిగి తీరవలసిందే!

"నేను మిగిలినా, అర్జునుడు మిగిలినా నీ కిక ఆరుగురు కుమారు లుండబోరు! ఇది ముమ్మాటికీ నిశ్చయం!"

ఆ మాటలు విని కుంతీదేవి అతని కట్టెదుట కుమిలి కుమిలి ఏడ్చింది:

"నాయనా! కర్ణా! దుర్విధి నిర్ణయం ఇంతే కాబోలును. ఇక నే నేమి చెయ్యగలను! సరే అలాగే కానీ! నీవు మహాసత్యసంధుడవని పేరుకెక్కినవాడవు. నీ విచ్చిన మాట మాత్రం మరిచిపోకు సుమా!"

అని కుంతీదేవి నెమ్మది నెమ్మదిగా అడుగులు వేసుకుంటూ తన భవనానికి మరలిపోయింది.

రక్తారుణమైన సూర్యబింబం భాగీరథీనదిలో ఉదయించింది. ఆ నది అంతా ఒక రుధిరధారా మహానదిగా ప్రవహించింది. దూర దూరంగా కౌరవరాజ సౌధాగ్రంలో యుద్ధదుందుభి గంభీరంగా, నిర్విరామంగా మారు మోగింది.

———